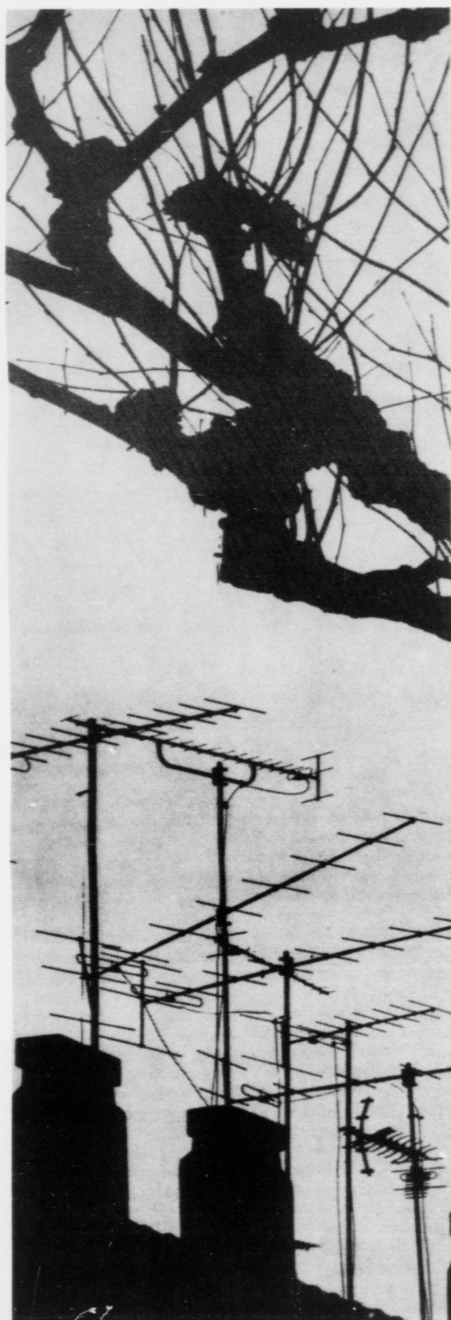

Amerikansku

»Akkeris- menninir«

— týðningarmiklari enn sjálvur forsetin

Akkerismenninir eru teir týðningarmiklastu og hægst løntu menninir í tí amerikanska sjónvarpinum. Hóast navnið hava hesir menninir einki við skip og sjógv at gera. Teir eru tað sum vit her í Føroyum einfaldliga nevna tíðindamenn. Men tað er himmalviður munur imillum okkara tíðindafólk og teir amerikansku akkerismenninar. Bert lønin prógvar hetta. Tann kendasti akkerismaðurin í Ameriku, Dan Rather á NBC-sjónvarpsstöðini, hevur 23 milliónir kr. í ársløn.

Um akkerismenninir løsu tíðindi á sama hátt sum tíðindamenninir hjá SvF, finga teir tilmæli um at søkja sær arbeiði hjá einum sovitablettfirma.

Hann fyrireikar 250 tíðindasendingar um árið, hvørja upp á ein hálvan tíma. Hann hevur sostatt 100.000 kr. fyri kveldið. Man upplestur av tíðindum vera so nógv verður?

Famføra tíðindatiltfarið

Tað er hann sjálvandi ikki. Men akkerismenninir lesa ikki bert tíðindi, teir føra tey fram sum eitt slag av sjónleiki. Dan Rather hevur t.d. eitt lið av orðkønum fólki, sum verður umskrivað einfalt tíðindatiltfarið, soleiðis at við hvørt verður tað dramatiskt, við hvørt lyriskt o.s.fr. Rather lesur síðani tíðindini við dramatiskum »kunstpausum«, og setningarnir virka sum um koma teir úr trýstiluftsfløskum, við hvørt ógviligr og floymandi, við hvørt týðir og sissandi. Um akkerismenninir løsu tíðindi á sama hátt sum tíðindamenninir hjá SF, finga teir tilmæli um at søkja sær arbeiði hjá einum sovitablettfirma.

Týðningarmiklari enn tíðindi

So liðandi eru akkerismenninir blivnir týðningarmiklari enn tíðindini, teir lesa. Teir eru næstan líka so væl umtóktir sum amerikansku forsetarnir. Er forsetin ein linur og litleysur persónur sum Jimmy Carter, so koma teir á odda. Nógvir amerikanarar vildu hava akkerismannin Walter Cronkite sum forseta. Hann var yndisbarnið hjá tí amerikansku tjóðini, fittur og faðirligur. Eftir at Dan Rather kom í hansara stað, er myndin nógv broytt.

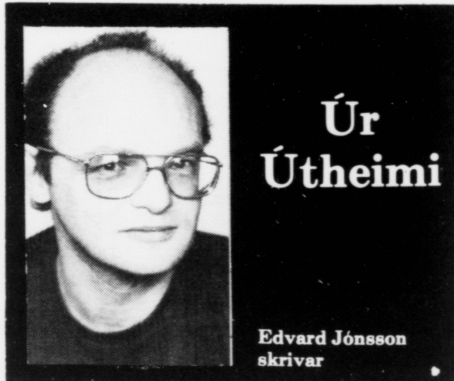
Men hvi skriva um hesar akkerismenninar? Jú, tí teir og teirra virksema geva høvi til spurningar, sum vit hoyra so ofta í Europa: hvussu ber til at fjarstøðan millum USA virkar so nógv størri enn fjarstøðan millum Europa og USA? Hvi er tann vanligi amerikanarin so óvitiandi um viðurskiptini í útheiminum? Svárið er avgjørt: akkerismenninir.

Teir hava tann endaliga avgerðarrættin um innihaldið í tíðindasendingunum. Á tann hátt skapa teir heimsmyndina hjá

stórum meirluta av tí amerikanska fólkinum. Og heimsmyndin hjá meirlutanum av tí amerikanska fólkinum er sera barnslig, heimføðislig, sjálvsøkin, amerikansk. Í hesi heimsmynd er útheimurin eitt stað við stóðugum kreppum, yvirgangi, kollveltungum, Waldheim, mótmlisgongum o.s.fr. Men við hvørt hava akkerismenninir samrøður við bretskar serskóltar, sum tibetur kunna upplýsa hetta óføra fákunnudimmið eitt sindur.

Kreppur og bumbuálop

Útheimurin er í stuttum eitt stað hvaðani alt tað ónossliga kemur og hvar tað óskiljandi hendir — og akkerismenninir greiða hesa heimsmyndina uppá ein hálvan minutt. Tað einasta amerikansku hyggjararnir finga at vita um V-Europu seinasta vár var Tjernobyl, bumbuálopið á La Belle diskotekið í Berlin og kjarnorkumótælisgongurnar í Brokdorf. Einki annað hendi í V-Europu í triggj-

Úr
Útheimi

Edvard Jónsson
skrivar